EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.8.2020.
COM(2020) 454 final

2020/0224 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobravanju na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/672 privremene potpore Cipru radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Uredbom Vijeća 2020/672 („Uredba o instrumentu SURE”) propisan je pravni okvir za financijsku potporu Unije državama članicama u kojima je zbog izbijanja bolesti COVID-19 došlo do ozbiljnih gospodarskih poremećaja ili kojima ozbiljno prijete takvi poremećaji. Potpora iz instrumenta SURE namijenjena je prvenstveno za financiranje programâ skraćenog radnog vremena ili sličnih mjera kojima je cilj zaštititi zaposlene i samozaposlene osobe i na taj način smanjiti stopu nezaposlenosti i gubitak prihoda, te dodatno, za financiranje nekih zdravstvenih mjera, osobito na radnom mjestu.

Cipar je 6. kolovoza 2020. podnio zahtjev za financijsku pomoć Unije na temelju Uredbe o instrumentu SURE. Komisija se u skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe o instrumentu SURE savjetovala s ciparskim tijelima kako bi provjerila iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih rashoda zbog posljedica pandemije bolesti COVID-19 koji se izravno odnose na: a) posebni program dopusta za roditelje, b) program naknada u slučaju bolesti za zaposlenike u privatnom sektoru i samozaposlene osobe, c) program potpore poduzećima zbog potpune obustave poslovanja, d) program potpore poduzećima zbog djelomične obustave poslovanja, e) posebni program za samozaposlene osobe, f) posebni program za hotelske jedinice i turistički smještaj, g) posebni program za potporu poduzećima koja se bave turizmom ili na koja utječe turizam ili koja su povezana s poduzećima koja podliježu obveznoj potpunoj obustavi, h) posebni program za potporu poduzećima koja obavljaju unaprijed definirane djelatnosti i i) program subvencioniranja vrlo malih i malih poduzeća te samozaposlenih osoba. Te se mjere posebno odnose na:

(1) posebni program dopusta kojim se osigurava naknada plaće roditeljima zaposlenima u privatnom sektoru koji imaju djecu do 15 godina starosti ili djecu s invaliditetom bilo koje dobi;

(2) program potpore poduzećima zbog potpune obustave poslovanja kojim se osigurava naknada plaće za 90 % zaposlenika onih poduzeća koja su prisiljena obustaviti poslovanje, pod uvjetom zadržavanja radnih mjesta. Naknada pokriva 60 % zaposlenikove plaće ili 60 % jedinica zaposlenikova socijalnog osiguranja iz 2018. (2019. za razdoblje od srpnja 2020. do kolovoza 2020.), ovisno o tome koji iznos je veći. Naknada iznosi od najviše 1 214 EUR do najmanje 360 EUR mjesečno;

(3) program potpore za poduzeća zbog djelomične obustave poslovanja kojim se osigurava naknada plaća zaposlenicima onih poduzeća koja su suočena s padom prometa od najmanje 25 % zbog pandemije, pod uvjetom zadržavanja radnih mjesta. Naknada pokriva 60 % zaposlenikove plaće ili 60 % jedinica zaposlenikova socijalnog osiguranja iz 2018., ovisno o tome koji iznos je veći. Naknada iznosi od najviše 1 214 EUR do najmanje 360 EUR mjesečno;

(4) „posebni program za samozaposlene osobe”, kojim se osigurava naknada samozaposlenim osobama koje prema odluci ministra zdravstva i/ili odluci Vijeća ministara ne mogu obavljati nikakvu djelatnost;

(5) „posebni program za hotelske jedinice i turistički smještaj”, kojim se osigurava naknada plaće zaposlenicima u hotelskoj industriji i drugim poduzećima koja pružaju turistički smještaj, a čiji je poslodavac u potpunosti obustavio poslovanje ili je zabilježio pad prometa za više od 40 %. Uvjet za sudjelovanje u programu jest zadržavanje radnih mjesta;

(6) „posebni program za potporu poduzećima koja se bave turizmom ili na koja utječe turizam ili koja su povezana s poduzećima koja podliježu obveznoj potpunoj obustavi”, kojim se osigurava naknada plaće zaposlenicima u onim poduzećima koja su u potpunosti obustavila poslovanje ili zabilježila pad prometa za više od 55 %, pod uvjetom zadržavanja radnih mjesta;

(7) „posebni program za potporu poduzećima koja obavljaju unaprijed definirane djelatnosti”, kojim se osigurava naknada plaće zaposlenicima u poduzećima suočenima s padom prometa od najmanje 55 %, pod uvjetom zadržavanja radnih mjesta;

(8) program subvencioniranja vrlo malih i malih poduzeća te samozaposlenih osoba koje zapošljavaju do 50 zaposlenika, kojim se dodjeljuje jednokratan iznos bespovratnih sredstava za potporu operativnim troškovima malih poduzeća i samozaposlenih osoba;

(9) „program naknada za slučaj bolesti”, kojim se osigurava naknada plaće zaposlenicima u privatnom sektoru i samozaposlenim osobama u slučaju da su svrstani među ugrožene osobe prema popisu koji je objavilo Ministarstvo zdravstva, da su ih nadležna tijela stavila u karantenu ili da su zaraženi bolešću COVID-19.

Cipar je Komisiji dostavio relevantne informacije.

Uzimajući u obzir dostupne dokaze, Komisija predlaže Vijeću da donese provedbenu odluku o odobravanju financijske pomoći Cipru u skladu s Uredbom o instrumentu SURE radi potpore navedenim mjerama.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj je Prijedlog u cijelosti usklađen s Uredbom Vijeća 2020/672, na temelju koje je i sastavljen.

Ovaj je Prijedlog dopuna jednom drugom instrumentu prava Unije za potporu državama članicama u izvanrednim situacijama, a to je Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije („Uredba (EZ) br. 2012/2002”). Uredba (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća, kojom je taj instrument izmijenjen da bi se njegovo područje primjene proširilo na izvanredna stanja velikih razmjera u području javnog zdravlja i definirale određene operacije prihvatljive za financiranje, donesena je 30. ožujka.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je dio raznih mjera donesenih kao odgovor na aktualnu pandemiju bolesti COVID-19, kao što je „Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus”, i dopunjuje druge instrumente za potporu zapošljavanju, kao što su Europski socijalni fond i Europski fond za strateška ulaganja/InvestEU. Korištenjem operacija uzimanja i davanja zajmova radi potpore državama članicama u ovom konkretnom slučaju pandemije bolesti COVID-19, ovaj Prijedlog služi kao druga crta obrane za financiranje programâ skraćenog radnog vremena i sličnih mjera kojima se pomaže zaštiti radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova za ovaj instrument Uredba Vijeća 2020/672.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prijedlog se temelji na zahtjevu države članice i dokaz je europske solidarnosti koja se očituje u financijskoj pomoći Unije u obliku privremenih zajmova državi članici pogođenoj pandemijom bolesti COVID-19. Kao druga crta obrane, takva financijska pomoć privremena je potpora državi za povećane javne rashode za programe skraćenog radnog vremena i slične mjere za zaštitu radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti i gubitka prihoda.

Takva će potpora pomoći pogođenim građanima i pridonijeti ublažavanju izravnih socioekonomskih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti ovaj Prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva instrumenta.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Savjetovanje s dionicima nije moglo biti provedeno zbog žurnosti pripreme Prijedloga da bi ga Vijeće moglo pravovremeno donijeti.

- **Procjena učinka**

Procjena učinka nije provedena zbog žurnosti Prijedloga.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Komisija bi trebala moći ugovoriti zaduživanje na financijskim tržištima u svrhu korištenja istih sredstava za zajmove državi članici koja je zatražila financijsku pomoć iz instrumenta SURE.

Osim jamstava od država članica, u okvir su ugrađene i druge sigurnosne mjere kako bi se zajamčila financijska solidnost programa:

- rigorozan i konzervativan pristup financijskom upravljanju,
- struktura portfelja zajmova koja ograničava rizik koncentracije, izloženost na godišnjoj razini i prekomjernu izloženost prema državama članicama pojedinačno, istovremeno osiguravajući dostatna sredstva za dodjelu državama članicama kojima su najpotrebnija i
- mogućnost obnavljanja zajma.

2020/0224 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobravanju na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/672 privremene potpore Cipru radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19[1], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Cipar je 6. kolovoza 2020. podnio zahtjev za financijsku pomoć Unije kojom bi dopunio svoje nacionalne mjere za ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socioekonomskih posljedica za radnike.

(2) Očekuje se da će izbijanje bolesti COVID-19 i izvanredne mjere koje je Cipar uveo da bi ograničio širenje pandemije i njezine socioekonomske i zdravstvene posljedice dramatično utjecati na javne financije. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2020. procijenjeno je da će Cipar do kraja 2020. zabilježiti deficit opće države od 7 % i dug opće države od 115,7 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). U Komisijinoj ljetnoj privremenoj prognozi 2020. predviđeno je smanjenje BDP-a Cipra za 7,7 % u 2020.

(3) Pandemija bolesti COVID-19 dovela je do imobilizacije znatnog dijela radne snage u Cipru. Uzrokovala je iznenadno i znatno povećanje javnih rashoda Cipra zbog posebnog programa dopusta za roditelje, programa potpore poduzećima zbog djelomične ili potpune obustave poslovanja, posebnog programa za samozaposlene osobe, posebnog programa za hotelske jedinice i turistički smještaj, posebnog programa za potporu poduzećima koja se bave turizmom ili na koja utječe turizam ili koja su povezana s poduzećima koja podliježu obveznoj potpunoj obustavi, posebnog programa za potporu poduzećima koja obavljaju posebne unaprijed definirane djelatnosti i programa subvencioniranja vrlo malih i malih poduzeća i samozaposlenih osoba te zbog potpore mjerama javnog zdravlja koje se odnose na naknade u slučaju bolesti kako je navedeno u uvodnim izjavama od 4. do 12.

(4) Zakon 27 (I)/2020, na koji se upućuje u zahtjevu Cipra od 6. kolovoza 2020., temelj je za uvođenje niza regulatornih administrativnih akata u kojima se utvrđuju mjere za ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19. Na temelju Zakona 27 (I)/2020 nadležna tijela uvela su poseban program dopusta kojim se osigurava naknada plaće roditeljima zaposlenima u privatnom sektoru koji imaju djecu do 15 godina starosti ili djecu s invaliditetom bilo koje dobi. Posebni program dopusta može se smatrati

[1] SL L 159, 20.5.2020., str. 1.

mjerom koja je slična programima skraćenog radnog vremena, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672, s obzirom na to da se njime zaposlenicima pruža dohodovna potpora i pomaže u očuvanju radnih mjesta jer roditelji, koji se moraju brinuti o djeci dok su škole zatvorene, ne moraju raskinuti radni odnos.

(5) Nadalje, nadležna tijela uvela su program potpore poduzećima zbog potpune obustave poslovanja kojim se osigurava naknada plaće za 90 % zaposlenika onih poduzeća koja su prisiljena obustaviti poslovanje, pod uvjetom zadržavanja radnih mjesta. Naknada pokriva 60 % zaposlenikove plaće ili 60 % jedinica zaposlenikova socijalnog osiguranja iz 2018. (2019. za razdoblje od srpnja 2020. do kolovoza 2020.), ovisno o tome koji iznos je veći. Naknada iznosi od najviše 1 214 EUR do najmanje 360 EUR mjesečno.

(6) Programom potpore poduzećima zbog djelomične obustave poslovanja osigurava se naknada plaća zaposlenicima onih poduzeća koja su suočena s padom prometa od najmanje 25 % zbog pandemije, pod uvjetom zadržavanja radnih mjesta. Naknada pokriva 60 % zaposlenikove plaće ili 60 % jedinica zaposlenikova socijalnog osiguranja iz 2018., ovisno o tome koji iznos je veći. Naknada iznosi od najviše 1 214 EUR do najmanje 360 EUR mjesečno.

(7) Posebnim programom za samozaposlene osobe osigurava se naknada samozaposlenim osobama koje prema uredbi ministra zdravstva i/ili odluci Vijeća ministara ne mogu obavljati nikakvu djelatnost.

(8) Posebnim programom za hotelske jedinice i turistički smještaj osigurava se naknada plaće zaposlenicima u hotelskoj industriji i drugim poduzećima koja pružaju turistički smještaj, a čiji je poslodavac u potpunosti obustavio poslovanje ili je zabilježio pad prometa za više od 40 %. Uvjet za sudjelovanje u programu jest zadržavanje radnih mjesta.

(9) Posebnim programom za potporu poduzećima koja se bave turizmom ili na koja utječe turizam ili koja su povezana s poduzećima koja podliježu obveznoj potpunoj obustavi osigurava se naknada plaće zaposlenicima u hotelskoj industriji i drugim poduzećima koja pružaju turistički smještaj, a koja su u potpunosti obustavila poslovanje ili su zabilježila pad prometa za više od 55 %, pod uvjetom zadržavanja radnih mjesta.

(10) Posebnim programom za potporu poduzećima koja obavljaju posebne unaprijed definirane djelatnosti osigurava se naknada plaće zaposlenicima poduzeća suočenih s padom prometa od najmanje 55 %, pod uvjetom zadržavanja radnih mjesta.

(11) Nadalje, Dodatnim proračunom u skladu s Privremenim okvirom za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnim subvencijama za COVID-19, na koji se upućuje u ciparskom zahtjevu od 6. kolovoza 2020., uvode se subvencije za vrlo mala i mala poduzeća te samozaposlene osobe koje zapošljavaju do 50 zaposlenika. Zatražen je samo dio rashoda koji se odnosi na potporu samozaposlenim osobama i poduzećima s jednom osobom. Tim se subvencijama dodjeljuje jednokratan iznos bespovratnih sredstava za potporu operativnim troškovima malih poduzeća i samozaposlenih osoba. Program subvencioniranja može se smatrati mjerom koja je slična programima skraćenog radnog vremena, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672, s obzirom na to da je njegov cilj zaštititi samozaposlene osobe ili slične kategorije radnika od smanjenja ili gubitka prihoda.

(12) Naposljetku, programom naknada u slučaju bolesti osigurava se naknada plaće zaposlenicima u privatnom sektoru i samozaposlenim osobama u slučaju da su svrstani

među ugrožene osobe prema popisu koji je objavilo Ministarstvo zdravstva, da su ih nadležna tijela stavila u karantenu ili da su zaraženi bolešću COVID-19.

(13) Cipar ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć iz članka 3. Uredbe (EU) 2020/672. Cipar je Komisiji dostavio odgovarajuće dokaze da su se od 1. veljače 2020. stvarni i planirani javni rashodi povećali za 479 070 000 EUR zbog povećanja iznosa izravno povezanog s posebnim programom dopusta za roditelje, programima potpore za poduzeća zbog djelomične ili potpune obustave poslovanja, posebnim programom za samozaposlene osobe, posebnim programom za hotelske jedinice i turistički smještaj, posebnim programom za potporu poduzećima koja se bave turizmom ili na koja utječe turizam ili koja su povezana s poduzećima koja podliježu obveznoj potpunoj obustavi, posebnim programom za potporu poduzećima koja obavljaju posebne unaprijed definirane djelatnosti i programom subvencioniranja vrlo malih i malih poduzeća te samozaposlenih osoba. To je iznenadno i znatno povećanje jer nove mjere obuhvaćaju znatan dio poduzeća i radne snage u Cipru.

(14) Komisija se savjetovala s Ciprom i provjerila je odnosi li se iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih javnih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere te na primjenu odgovarajućih zdravstvenih mjera povezanih s pandemijom bolesti COVID-19, kako je navedeno u zahtjevu od 6. kolovoza 2020., u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672.

(15) Stoga bi Cipru trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi mu se pomoglo u ublažavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19.

(16) Ovom Odlukom ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod postupaka koji bi se mogli pokrenuti u vezi s poremećajima funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. UFEU-a da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore.

(17) Cipar bi trebao redovito obavješćivati Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda kako bi Komisija mogla procijeniti u kojoj je mjeri Cipar te rashode izvršio.

(18) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzevši u obzir postojeće i očekivane potrebe Cipra, kao i zahtjeve za financijsku pomoć u skladu s Uredbom (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili planiraju podnijeti druge države članice, a pritom su primijenjena načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Cipar ispunjava uvjete iz članka 3. Uredbe (EU) 2020/672.

Članak 2.

1. Unija Cipru stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 479 070 000 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma je 15 godina.

2. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći odobrene ovom Odlukom traje 18 mjeseci i počinje teći od prvog dana nakon stupanja na snagu ove Odluke.

3. Financijsku pomoć Unije Komisija Cipru stavlja na raspolaganje u najviše osam obroka. Obroci se mogu isplatiti u jednoj ili nekoliko tranši. Rokovi dospijeća tranši

iz prvog obroka mogu biti dulji od maksimalnog prosječnog dospijeća iz stavka 1. U takvim slučajevima, rokovi dospijeća sljedećih tranši utvrđuju se tako da se, nakon isplate svih obroka, poštuje maksimalno prosječno dospijeće iz stavka 1.

4. Prvi obrok isplaćuje se nakon stupanja na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.

5. Cipar podmiruje troškove financiranja Unije iz članka 4. Uredbe (EU) 2020/672 za svaki obrok uvećane za sve naknade, troškove i izdatke Unije koji nastanu zbog financiranja.

6. Komisija odlučuje o iznosu i isplati obroka, kao i o iznosu tranši.

Članak 3.

Cipar može financirati sljedeće mjere:

a) posebni program dopusta za roditelje, predviđen Zakonom 27(I)/2020, regulatornim administrativnim aktima 127/148/151/184/192/212/213/235/2020;

b) programe potpore poduzećima zbog djelomične ili potpune obustave poslovanja, predviđene Zakonom 27(I)/2020, regulatornim administrativnim aktima 131/148/151/188/212/213/239/2020 i 151/187/212/213/238/243/273/2020;

c) posebni program za samozaposlene osobe, predviđen Zakonom 27(I)/2020, regulatornim administrativnim aktima 129/148/151/186/213/237/322/2020;

d) posebni program za hotelske jedinice i turistički smještaj, predviđen Zakonom 27(I)/2020, regulatornim administrativnim aktima 269/317/2020;

e) posebni program za potporu poduzećima koja se bave turizmom ili na koja utječe turizam ili koja su povezana s poduzećima koja podliježu obveznoj potpunoj obustavi, predviđen Zakonom 27(I)/2020, regulatornim administrativnim aktima 270/318/2020;

f) posebni program za potporu poduzećima koja obavljaju posebne unaprijed definirane djelatnosti, predviđen Zakonom 27(I)/2020, regulatornim administrativnim aktima 272/320/2020;

g) program subvencioniranja vrlo malih i malih poduzeća te samozaposlenih osoba, predviđen Dodatnim proračunom u skladu s Privremenim okvirom za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnim subvencijama za COVID-19, za dio rashoda koji se odnose na potporu samozaposlenim osobama i poduzećima s jednom osobom;

h) program naknada u slučaju bolesti, predviđen Zakonom 27(I)/2020, regulatornim administrativnim aktima 128/148/151/185/212/236/2020.

Članak 4.

Cipar do [*DATUM: šest mjeseci od datuma objave ove Odluke*] i svakih šest mjeseci nakon toga obavješćuje Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda, sve do potpunog izvršenja tih planiranih javnih rashoda.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena Republici Cipru.

Članak 6.

Ova Odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik